

Ιστορίες για αγριογούρουνα

— Ο Ηρακλής παραδίδει τον ερυμάνθιο κάπρο στον Ευρυσθέα που είναι κρυμμένος στο πιθάρι.

1^η ιστορία – Πελοπόννησος

Στον τέταρτο άθλο ο Ηρακλής έπιασε τον φοβερό ερυμάνθιο κάπρο. Τον πήγε στον Ευρυσθέα κι αυτός κρύφτηκε σ' ένα πιθάρι από τον φόβο του. Στην συνέχεια σε ιστορικούς χρόνους το είδος εξαφανίστηκε από την Πελοπόννησο, όπως εξαφανίστηκε η αρκούδα , ο λύκος και ο λύγκας.

Προφανώς, αυτό ήταν αποτέλεσμα της καταστροφής των δασών, για την επέκταση των καλλιεργειών ή από πυρκαγιές, και του εντατικού κυνηγιού. Όταν μετά την δεκαετία του 70 οι αγροτικές καλλιέργειες στα ορεινά άρχισαν να εγκαταλείπονται και τα δάση και οι λόγγοι (θαμνώνες αειφύλλων με πουρνάρια και άλλα είδη) άρχισαν να επανέρχονται οι συνθήκες για την άγρια ζωή έγιναν πολύ καλύτερες.

Μετά το 1980 κάποιοι Κυνηγετικοί Σύλλογοι άρχισαν να απελευθερώνουν αγριογούρουνα στην Αρκαδία. Ο πληθυσμός αυξήθηκε, επεκτάθηκε σε όλες τις ορεινές περιοχές και άρχισε να κάνει ζημιές σε καλλιέργειες και αμπέλια. Τα αγριογούρουνα, όπως και τα ήμερα, γεννάνε από 3 έως 10 μικρά.

Αν ο βιότοπος προσφέρει ασφαλές καταφύγιο και η τροφή είναι άφθονη, η αναπαραγωγική επιτυχία είναι μεγαλύτερη. Πολλοί κάτοικοι άρχισαν να διαμαρτύρονται για τις ζημιές και οι κυνηγοί ήρθαν σαν σωτήρες. Το 1996 επιτράπηκε το κυνήγι του είδους.

Το πρόβλημα με αυτή την επανεισαγωγή[1] είναι ότι έγινε χωρίς κανέναν σχεδιασμό. Πολλά από τα ζώα που απελευθερώθηκαν μπορεί να ήταν υβρίδια άγριου και ήμερου χοίρου. Όλη αυτή η επέμβαση έγινε κρυφά και παράνομα. Το αστείο είναι ότι την στιγμή που κάποιοι κυνηγετικοί σύλλογοι έπαιρναν τέτοιες πρωτοβουλίες οι κύκλοι των κυνηγών ήταν αυτοί που διέδιδαν ότι οι «οικολόγοι» αφήνουν φίδια, λύκους και ... μύγες[2] [3].

2^η ιστορία – Άγιο Όρος

Στο Άγιο Όρος η κάλυψη των δασών είναι πολύ μεγάλη. Εκτείνονται παντού εκτός από τις καλλιέργειες που διατηρούν οι μονές και τα βραχώδη μέρη στον Άθω. Θα περίμενε κανείς ότι θα υπήρχαν άφθονα βελανίδια για τα αγριογούρουνα. Δυστυχώς όμως δεν είναι έτσι.

Οι μοναχοί που συντονίζουν την διαχείριση των δασών και κυρίως οι λαϊκοί σύμβουλοί τους, δασολόγοι, υλοποιούν ένα πρόγραμμα εντατικής εκμετάλλευσης των δασών. Η αποψιλωτική διαχείριση που εφαρμόζεται είναι τόσο εντατική που τα δένδρα κόβονται στα 20 χρόνια, πριν δηλαδή να αρχίσουν να παράγουν καρπούς.

Έτσι έχουμε δρυοδάση με ρίζες εκατοντάδων ετών και δένδρα νεαρά. Πολλοί μοναχοί το έχουν αντιληφθεί αλλά φαίνεται ότι το λόμπι των μελετητών δασολόγων είναι πολύ μεγάλο και έχει φτάσει να ανατρέπει προτάσεις ηγούμενων για να τεθούν ορισμένες συστάδες εκτός διαχείρισης – σε φυσική εξέλιξη.

Τα αγριογούρουνα, μη έχοντας τροφή κάνουν ζημιές στις καλλιέργειες και φτάνουν να μπαίνουν στα περιβόλια δίπλα στις μονές. Την λύση εδώ έρχονται να την δώσουν λαθροθήρες. Πρόκειται κυρίως για δασεργάτες και ασχολούμενους με την συντήρηση των μονών που κυνηγάνε καθ' όλη την διάρκεια του έτους, ακόμα και την άνοιξη που είναι εποχή αναπαραγωγής για πουλιά και θηλαστικά. Και καθώς δεν υπάρχει κανένας έλεγχος στην περίπτωση που θα δουν άλλα ενδιαφέροντα είδη όπως πχ ζαρκάδι δεν θα αφήσουν καθόλου εύκολα έναν τέτοιο μεζέ.

3^η ιστορία – Λίμνη Κορώνεια & Θεσσαλονίκη

Όταν η λίμνη Κορώνεια είχε αποξηρανθεί αποκαλύφθηκαν τεράστιες εκτάσεις. Ευτυχώς η περιοχή οριοθετήθηκε και δεν έγιναν επεκτάσεις χωραφιών όπως στην περίπτωση της Βεγορίτιδας. Στις ζώνες αυτές αναπτύχθηκαν αρμυρικά, βάτα και άλλη θαμνώδης βλάστηση. Σήμερα που η λίμνη ανακάμπτει αυτοί οι θαμνώνες βρίσκονται πάλι μέσα στο νερό.

Τα τελευταία χρόνια στην ζώνη αυτή έβρισκαν καταφύγιο αγριογούρουνα που έκαναν ζημιές στις διπλανές καλλιέργειες. Από πού προήλθαν; Κατέβηκαν από τον Χορτιάτη, τον Βερτίσκο ή τον Χολομώντα; Φαίνεται τελικά ότι πρόκειται για υβρίδια που προέρχονται από ζώα ελεύθερης βοσκής[4] τα οποία διασταυρώνονται με αγριογούρουνα. Κάποια από αυτά ξέφυγαν και κάποια απλά σχεδόν παρατήθηκαν όταν έπαψε η επιδότηση.

Όταν άρχισε να είναι έντονο το πρόβλημα με τις ζημιές στις καλλιέργειες οι κυνηγοί απαίτησαν να αρθεί το Καταφύγιο Άγριας Ζωής και να επιτρέπεται να κυνηγάνε δίπλα στην λίμνη παραβλέποντας ότι πρόκειται για διεθνώς προστατευόμενο υγρότοπο με την συνθήκη Ramsar. Και εννοούσαν βέβαια να κυνηγάνε όλα τα είδη καθ' όλη την διάρκεια της κυνηγετικής περιόδου, σαν να μην υπάρχει προστατευόμενη ζώνη.

Μια αντιπρόταση, για ελεγχόμενη διαχείριση του πληθυσμού με εντατική ελεγχόμενη θήρα υπό την εποπτεία του Φορέα Διαχείρισης των λιμνών και του δασαρχείου και μόνο κατά την διάρκεια των μηνών Οκτώβρη και Νοέμβρη, πριν δηλαδή την συγκέντρωση στην περιοχή μεγάλων πληθυσμών σπάνιων και προστατευόμενων υδροβίων πουλιών, δεν μπορούσε να γίνει αντιληπτή ούτε από τους κυνηγούς, ούτε από πολλές υπηρεσίες.

Στην Ελλάδα οι λύσεις, δυστυχώς, δεν καθορίζονται με αντικειμενικούς στόχους αλλά σε μια λογική άσπρου μαύρου και ισχύος πολιτικών παραγόντων. Έτσι δεν έγινε τίποτα και τα υβρίδια και τα αγριογούρουνα αυξήθηκαν και φτάσανε στο περιστατικό δάσος της Θεσσαλονίκης Σειχ Σου και ακόμη στις αυλές στο Πανόραμα.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος κάνει συσκέψεις στην περιοχή για το πρόβλημα και αύξησε την κάρπωση, τα ζώα δηλαδή που μπορεί να σκοτώσει μια ομάδα κυνηγών σε μια εξόρμηση, σε 10 . Επειδή όμως δεν μπορεί να ξεφύγει από τον πολιτικάντικο τρόπο της τοπικής αυτοδιοίκησης όπου είχε θητεύσει παλαιότερα και να μπει στην ουσία, αυτός ή οι υπηρεσίες που διοικεί, και μέσα στις αντιπαραθέσεις κυνηγών και χίπστερ φιλόζωνων των πόλεων, οι οποίοι δεν μπορούν να καταλάβουν το πρόβλημα που δημιουργούν τα υβρίδια στην άγρια ζωή, το πρόβλημα φαίνεται να διαιωνίζεται.

Σε κάθε περίπτωση βέβαια η απόφαση είναι πολιτική και με βάση την κοινή λογική αλλά πρέπει να βασίζεται σε ειδικές γνώσεις, έτσι όπως έχει ανατραπεί η γενετική των ειδών. Το γεγονός ότι υπάρχει σήμερα στην Ελλάδα ένας αριθμός ειδικών σε θέματα γενετικής, οικολογίας πληθυσμών και διαχείρισης φυσικού περιβάλλοντος δεν φαίνεται να είναι ικανό να ανατρέψει την αυθαιρεσία και την αδράνεια με την οποία βαδίζουμε.

[Δημήτρης Γ. Μπούμπουρας](#)

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα [Ρήξη](#) φ. 136, Σεπτέμβριος 2017

Φωτογραφία κορυφής: Ο Ηρακλής παραδίδει τον ερυσάνθιο κάπρο στον Ευρυσθέα που είναι κρυμμένος στο πιθάρι.

[1] Για τις σχετικές έννοιες προτείνεται το άρθρο: Δ. Μπούμπουρας 2000. Επανεισαγωγή, ενδυνάμωση, εισαγωγή και απελευθέρωση ειδών. Οινός τ.13.

http://www.ornithologiki.gr/page_cn.php?aID=43

[2] Αυτό διαδόθηκε όταν κάποιο Σεπτέμβρη, λόγω βροχοπτώσεων, σαπίσανε σταφύλια και αυξήθηκαν υπέρμετρα οι μύγες του ξυδιού.

[3] Το ζήτημα των ψευδών διαδόσεων έχει απαντηθεί υπειλημμένα από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις άλλα και το υπουργείο Γεωργίας. Βλ την πιο [πρόσφατη ανακοίνωση 17 περιβαλλοντικών οργανώσεων](#). Αντίστοιχα από τον χώρο των κυνηγών έχουν γίνει απελευθερώσεις φασιανού και νησιωτικής πέρδικας στην ζώνη εξάπλωσης της πετροπέρδικας.

Οι περιπτώσεις εκτός του κυνηγετικού χώρου στην Ελλάδα αφορούν εξωτικά είδη που δραπετεύουν από τους ιδιοκτήτες (πχ παπαγάλοι, ο κροκόδειλος στην Σητεία κλπ) και την περίπτωση απελευθέρωσης μινγκ (βιζόν) από φάρμες στην Καστοριά και στην Σιάτιστα, από μια «αναρχική φιλοζωική οργάνωση» που αντιδρούσε στα εκτροφεία γούνας, με καταστροφικό αποτέλεσμα για την άγρια ζωή καθώς τα ζώα αυτά έφτασαν μέχρι τον Γράμμο και τις Πρέσπες πιέζοντας του πληθυσμούς άγριων ειδών.

[4] τα οποία αυξήθηκαν μετά από κάποιες ειδικές επιδοτήσεις. Στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες

χώρες, υπάρχουν ορισμένες φυλές που δεν είναι ροζ αλλά μαύρες και μπορούν να ζουν ελεύθερα έξω σαν κοπάδι. Η εικόνα του χοιροβοσκού δεν ήταν ασυνήθιστη παλαιότερα.